

HŘEBENÁČ

2/2018

ZPRAVODAJ MĚSTYSE SLOUP
S PŘÍLOHOU VZPOMÍNKA NA PLUKOVNÍKA
ZBYŠKA NEČASE

FOTOGALERIE

Hasičská jízda T. G. M.

Hasičská jízda T. G. M.

Nežij vteřinou

Noc kostelů

100 let s osmičkou na konci

100 let s osmičkou na konci

foto: Hynek Štrajt, Jana a Robert Matuškoví

foto titulní strany: Hynek Štrajt

OBSAH

Aktuality z radnice...4

Zpevněné plochy.....4

Kolumbárium4

Dětské hřiště.....5

Podpora hasičů6

Rekonstrukce učebny..6

Opravy v KD6

Informační centrum ...6

Bankomat.6

Medový jarmark.....6

Usnesení7

My všichni školou povinní.....10

Z naší školy..... 11

Z mateřské školky.... 13

Kulturní život ve Sloupě.....15

Výstava 15

Noc kostelů..... 15

Tři otázky pro..... 16

Rozhovor s..... 19

Kdo jsou Uralští

Baškiři.....23

Společenská kronika.....26

Sport27

Kopaná.....27

Tenis.....30

Luštění pro každého32

SLOVO ÚVODEM

Milí spoluobčané,

máme před sebou léto a čas odpočinku, ale toto období, oč je hezčí, o to rychleji uteče. Bude tady podzim a po čtyřech letech volby do obecního zastupitelstva.

Městys Sloup má devítičlenné zastupitelstvo, kde jsem jako nováček strávila uplynulé čtyřleté období. Jedno volební období není moc dlouho, ale 4 roky jsou dost na to, aby člověk získal trochu zkušeností. Proto bych vám chtěla přiblížit práci nás, zastupitelů.

V první řadě je to práce časově náročná. Na zasedání zastupitelstva se musíte připravit. Obeznámit se s jednotlivými body jednání, abyste byli na hlasování řádně připraveni. Není možné přijít a schůzi si jen tak odsedět. Na jednání se řeší jak zásadní otázky, tak i malé problémy obce. Někdy se neshodneme, někdy platí pravidlo, co člověk, to názor, ale řešení se musí najít vždy.

Sama si uvědomuji, kolik problémů, strategických či drobných, může mít tak malá obec.

Jsou to situace, které se dříve neřešily, a nakonec nás stejně doženou a naopak, pokud je nebudeme hned zpočátku řešit komplexně, zase bude otázka času, kdy se to bude muset řešit o to složitěji.

Příkladem je čistička odpadních vod. Čistička ve Sloupu má velkou kapacitu, přitom na ni není napojeno asi 15 % domácností, protože stávající kanalizace to neumožňuje. Stejně tak některé novostavby, které se postavily, se na čističku nenapojily. Příkladem pro druhou situaci jsou stavební místa pro nové obyvatele. I když pozemky na výstavbu jsou vyčleněny, pro nové

...pokračování na straně 9

AKTUALITY Z RADNICE

Zpevněné plochy za základní školou a I. etapa Soukopova

Vzhledem k neutěšenému stavu na místní komunikaci za školou byl zpracován projekt, který koncepčně řeší pěší a vozidlový provoz. V současné době nejsou pěší komunikace v lokalitě za základní školou provedeny. Pěší provoz je veden společně s vozidlovým po místní komunikaci. Vzhledem k blízkosti školy a s ohledem na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích je tento stav nevyhovující. Pěší komunikace jsou situované v průtahu obcí a v blízkosti školy. Po dokončení stavby dojde k propojení pěších tras. V lokalitě za školou dochází k odstavování vozidel v jízdním pásu místní komunikace. Šířkové uspořádání neumožňuje při stání vozidel obousměrný provoz. Navržena je tedy novostavba chodníků ve 2 lokalitách obce. Navržený úsek za školou propojí stávající pěší komunikace v úseku od školy po silnici II/377, kde navazuje stávajícím místem pro přecházení na chodník v lokalitě Soukopova, který je ukončen bezbariérovým napojením na místní komunikaci. Výhledově se uvažuje o prodloužení chodníku na konec stávající zástavby směrem k ČOV. V lokalitě za

školou je navržena šířková úprava jízdního pásu místní komunikace. Jízdní pás bude zúžen na šířku min. 6,0 m. V souběhu s komunikací bude proveden přidružený pás umožňující odstavení osobních a užitkových automobilů. O skutečném rozsahu a realizaci bude rozhodnuto na nejbližším jednání Zastupitelstva městyse Sloup. Realizace stavby by měla proběhnout do 31. 10. 2018. Na uvedenou akci se podařilo získat dotaci z rozpočtu Jihomoravského kraje ve výši 250 000 Kč.

Kolumbárium

K plánované stavbě kolumbária byl vydán územní souhlas. Kolumbárium je stavba, která slouží pro uložení pohřebních urn s lidským popelem do tzv. urnových schrá-

nek. Urnové schránky jsou uzavírací uzamykatelné boxy s prosklenými čelními dvířky. Urnové schránky mohou mít různou velikost, u nás je navržena velikost střední, pro umístění dvou uren. V první etapě stavby kolumbária bude vytvořeno 48 urnových schránek. Objem stavby je členěn osmi zděnými pilíři 20/75cm na osm polí, kde je středová část přerušena pamětní pietní deskou na památku obětí 1. světové války. Pilíře jsou záměrně vyšší než část stavby se schránkami. Výška dodává stavbě na vzdušnosti, důstojnosti i mystičnosti, zároveň se proporčně lépe vyjímá poblíž převýšené budovy technického zázemí a tvoří s ním rovnou linii. Celá stavba kolumbária je doplněná osvětlením a vhodnými sadovými úpravami. Plánované výdaje na první etapu stavby kolumbária přesáhnou částku 600 000 Kč. V souvislosti s aktualizací Řádu veřejného pohřebiště bude v rámci hřbitova vyčleněn prostor pro tzv. rozptylovou loučku. Rozptylová loučka je pietní místo určené k rozptýlení popela zemřelého člověka.

Dětské hřiště

Začátkem letošního roku byla podána žádost o dotaci na Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. Předmětem žádosti bylo doplnění herních prvků na dětském hřišti u kulturního

domu a zbudování nových prvků v areálu koupaliště. Žádost byla vyhodnocena kladně. Celkové náklady budou 538 148 Kč a dotace činí 70% nákladů, tedy 376 703 Kč. Děti se mohou těšit u KD na nové pískoviště se sedacími deskami, novou řetězovou houpáčku se dvěma sedátky, balanční prvek se sedátky a dvoulístné pružinové houpadlo. V areálu koupaliště vznikne multifunkční sestava loď se skluzavkou a skupinovou mini houpáčkou, s lezeckými stěnami s chyty, lanovými sítěmi, skluzavkou, výlezy a skupinovou houpáčkou hnízdo. Doplněna bude také řetězová houpáčka se dvěma sedátky. Předpokládaný termín dokončení je do 31. 11. 2018.

Podpora hasičů

Místní zásahová jednotka dobrovolných hasičů si určitě zaslouží odpovídající technické vybavení a podporu městyse. V letošním roce jsme se po vzájemné dohodě soustředili na nákup věcných prostředků požární ochrany. Byla podána žádost o dotaci z rozpočtu Jihomoravského kraje, kde jsme byli úspěšní. Bude pořízeno nové vybavení za cca 220 000 Kč, kdy dotace z Jihomoravského kraje činí 152 000 Kč. Pořízeny budou např. nové letní ochranné oděvy, zásahová obuv, svítilny a ruční radiostanice.

Rekonstrukce učebny fyziky

V letošním roce byl podán projekt s názvem Rekonstrukce odborných učeben a počítačové sítě. Výzva nebyla doposud oficiálně uzavřena. Dle posledních informací je však pravděpodobnost úspěchu tohoto projektu malá. Vzhledem k situaci bylo navrženo, aby v letošním roce proběhla alespoň rekonstrukce odborné učebny fyziky. Jedná se o učebnu v původním stavu z roku 1982, která kromě drobných oprav nebyla nikdy rekonstruována. Současný stav lze označit za havarijní. Celkové náklady na rekonstrukci této učebny dosáhnou cca 1,6 milionu. Městys Sloup přispěje částkou cca 900 000 Kč ze svého rozpočtu.

Opravy v kulturním domě

V letošním roce byly v rámci údržby majetku městyse opět naplánovány další opravy v kulturním domě. Vzhledem k téměř havarijnímu stavu byla provedena kompletní výměna radiátorových těles v sále. Nutná je ještě oprava plynových kotlů, kdy zejména jejich připojení je ve značně zkorodovaném stavu. K provozně Pivárna byla doplněna zpevněná plocha pro venkovní zahrádku, kdy materiál zajistil městys a práce provedl na svůj náklad současný nájemce.

Informační centrum

V letošním roce bude zajištěn provoz informačního centra v letních měsících červenec a srpen v době od 10:00 do 17:00 hod.

Bankomat ve Sloupě

Vzhledem k poptávce po bankomatu ve Sloupě bylo osloveno sedm bankovních společností. Celkem jednoznačnou odpověď bylo, že instalaci bankomatu ve Sloupě v současné době neplánují. Jedinou nabídku poslala Fio banka, a. s., která ale požaduje garantovaný počet transakcí ve výši 850 transakcí měsíčně. Při nedosažení garantova-

ného počtu by městyse musel uhradit náhradu 30 Kč za každou transakci chybějící do garantovaného počtu. Možností k výběru hotovosti ve Sloupě zůstává pro své klienty Česká pošta a služba Cash Back (v místních prodejnách), tedy výběr hotovosti při nákupu. Nově stačí jakákoliv částka nákupu (dříve musela být min. 300 Kč) a vybrat si lze až 3000 Kč (dříve jen 1500 Kč).

Medový jarmark

Tradiční sloupský Medový jarmark se bude konat v sobotu dne 15. 9. 2018. Letos se jedná o jubilejní 10. ročník, a tak se pilně pracuje na jeho přípravě a určitě zajímavém progra-

mu. Těšit se můžete na vystoupení kouzelníka a komika Richarda Nedvěda, dále vystoupí slupské obveselovací těleso Sigma pumpa, nově i Šošůvská schola a další.

Informace ze Svazku obcí Sloup, Šošůvka – ČOV a kanalizace

Úspěšní jsme byli s žádostí o dotaci z rozpočtu Jihomoravského kraje, kdy jsme obdrželi neinvestiční finanční podporu ve výši 100 000 Kč na realizaci akce: Úroky – Stavba Sloup, Šošůvka – ČOV a kanalizace.

USNESENÍ Z KONANÝCH ZASEDÁNÍ

USNESENÍ č. 2/2018 ze zasedání Zastupitelstva městyse Sloup ze dne 11. dubna 2018

U1/11. 04. 2018 Zastupitelstvo městyse Sloup určuje ověřovatele zápisu Romana Kučeru a MVDr. Vladimíra Suchého, zapisovatelku Anetu Suchou. Výsledek hlasování pro 7, proti 0, zdržel se 1 (MVDr. Vladimír Suchý). Usnesení U1/11. 04. 2018 bylo schváleno.

U2/11. 04. 2018 Zastupitelstvo městyse Sloup schvaluje navržený program zasedání. Výsledek hlasování pro 8, proti 0, zdržel se 0. Usnesení U2/11. 04. 2018 bylo schváleno.

Richard Nedvěd

U3/11. 04. 2018 Zastupitelstvo městyse Sloup bere na vědomí výsledek hospodaření za období leden až březen 2018. Výsledek hlasování pro 8, proti 0, zdržel se 0. Usnesení U3/11. 04. 2018 bylo schváleno.

U4/11. 04. 2018 Zastupitelstvo městyse Sloup schvaluje veřejnoprávní smlouvu o poskytnutí neinvestičního příspěvku z rozpočtu městyse na vytvoření analýzy současného stavu a posouzení míry souladu s požadavky nařízení GDPR pro městys Sloup, ZŠ Sloup a MŠ Sloup s DSO Tišnovsko Tišnov. Výsledek hlasování pro 8, proti 0, zdržel se 0. Usnesení U4/11. 04. 2018 bylo schváleno.

U5/11. 04. 2018 Zastupitelstvo městyse Sloup schvaluje smlouvu o zřízení pověřence pro ochranu osobních údajů dle nařízení GDPR pro městys Sloup, ZŠ Sloup a MŠ Sloup s DSO Tišnovsko Tišnov. Výsledek hlasování pro 8, proti 0, zdržel se 0. Usnesení U5/11. 04. 2018 bylo schváleno.

U6/11. 04. 2018 Zastupitelstvo městyse Sloup projednalo a schvaluje účetní závěrku městyse Sloup za rok 2017. Ke schválení účetní závěrky bude vytvořen Protokol o schválení závěrky za rok 2017. Výsledek hlasování pro 8, proti 0,

zdržel se 0. Usnesení U6/11. 04. 2018 bylo schváleno.

U7/11. 04. 2018 Zastupitelstvo městyse Sloup projednalo a schvaluje závěrečný účet městyse Sloup za rok 2017, spolu se Zprávou o výsledku přezkoumání hospodaření městyse Sloup za rok 2017 a vyjadřuje souhlas s celoročním hospodařením bez výhrad. Výsledek hlasování pro 8, proti 0, zdržel se 0. Usnesení U7/11. 04. 2018 bylo schváleno.

U8/11. 04. 2018 Zastupitelstvo městyse Sloup schvaluje finanční dary ve výši 5.000 Kč MS Hřebennáč, z. s. a 2.500 Kč Táborý nás baví, z. s. a pověřuje starostu podpisem darovacích smluv. Výsledek hlasování pro 8, proti 0, zdržel se 0. Usnesení U8/11. 04. 2018 bylo schváleno.

U9/11. 04.2018 Zastupitelstvo městyse Sloup bere na vědomí hospodářský výsledek ZŠ Sloup a schvaluje převod částky 110 678,87 Kč do rezervního fondu ZŠ. Výsledek hlasování pro 8, proti 0, zdržel se 0. Usnesení U9/11. 04. 2018 bylo schváleno.

U10/11. 04. 2018 Zastupitelstvo městyse Sloup schvaluje výměnu radiátorů v kulturním domě ve Sloupě v objemu cca 130 tis. Kč. Vý-

sledek hlasování pro 8, proti 0, zdržel se 0. Usnesení U10/11. 04. 2018 bylo schváleno.

U11/11. 04. 2018 Zastupitelstvo městyse Sloup bere na vědomí rozpočtové opatření č. 1/2018 a schvaluje rozpočtové opatření č. 2/2018. Výsledek hlasování pro 8, proti 0, zdržel se 0. Usnesení U11/11. 04. 2018 bylo schváleno.

U12/11. 04. 2018 Zastupitelstvo městyse Sloup schvaluje realizaci přeložky prvků spol. CETIN v rámci výstavby „Zpevněné plochy za základní školou“ (předběžná částka cca 165 tis. Kč) a pověřuje starostu podpisem smlouvy. Výsledek hlasování pro 8, proti 0, zdržel se 0. Usnesení U12/11. 04. 2018 bylo schváleno.

U13/11. 04. 2018 Zastupitelstvo městyse Sloup doporučuje přijetí nového zaměstnance (dvou zaměstnanců na poloviční úvazek) na pracovní pozici technik-údržbář. Zajistí starosta. Výsledek hlasování pro 8, proti 0, zdržel se 0. Usnesení U13/11. 04. 2018 bylo schváleno.

...dokončení ze strany 3

domácnosti nebude stačit zdroj pitné vody, kterým doposud obec disponuje. A to vysychají i původní zdroje! Proto zastupitelstvo odsouhlasilo hle-

dání nového hlubinného vrtu. Nyní je ve zkušebním provozu a probíhá zátěžová zkouška.

Samozřejmě zastupitelé řeší i drobné problémy, reagují na písemné podněty občanů, účastní se sportovních a kulturních akcí, zkrátka musí se spoluobčany aktivně žít, vnímat je, naslouchat jim. Stejně tak zodpovědně by měli přistupovat k práci v zastupitelstvu. Co totiž zastupitel rozhodne, za to nese i odpovědnost. Odpovídá i za škodu, která obci vznikne v důsledku jeho hlasování.

Ještě doplním jednu zkušenost. Myslela jsem, že ve veřejné správě to bude podobné jako v soukromém podnikání, že část zkušeností z podnikatelského prostředí lze převést do činnosti obce. Ale není tomu tak. Dané situace se musí řešit trpělivěji, s větším rozmyslem. Raději znovu přepracovat, vrátit, opět se dohodnout. Nerozhoduji jako podnikatel sám za sebe, ale v kolektivu, kde je nutné někdy přistoupit ke kompromisům.

Mezi námi je dost lidí, kteří mají pro práci v zastupitelstvu předpoklady, je ale důležitá ochota pro obec a pro občany pracovat. Proto obci Sloup přeji takové zastupitele, aby pod jejich vedením jen vzkvétala.

PharmDr. Jitka Havelková

MY VŠICHNI ŠKOLOU POVINNÍ

Z naší školy

Užijte si léto!

Příjemnou dovolenou plnou koupání, výletů a sluníčka přejí všem malým i velkým zaměstnancům ZŠ Sloup.

Přijímačky jsou za námi

I letos čekaly devátáky povinné státní přijímací zkoušky. Opět se potvrdilo, že naši žáci jsou na tyto zkoušky dobře připraveni a mohou se všichni těšit na studium v jedné ze svých vybraných středních škol. Z celkového počtu 42 žáků bude 32 studovat maturitní a 10 učební obor. Jedna žákyně se dostala na konzervatoř, dvě na školu s uměleckým zaměřením. Na gymnázia se dostalo 6 žáků.

První třídy 2018/2019

Třídní učitelkou I. A bude ve školním roce 2018/2019 Mgr. Monika Gregorová (žáci ze Sloupu, Šošůvky

a Němčic). I. B bude učit Mgr. Marie Koutná (žáci z Vavřince, Veselice, Suchdolu, Petrovic a Žďáru). V obou prvních třídách bude 20 dětí.

Fyzika v novém

Učebna fyziky je pro školu klíčová ze dvou důvodů – jde o jedinou třídu, kde lze provádět pokusy a laboratorní práce a je to také jediná učebna, do které se dá současně umístit celý jeden ročník. Fyzika je dosud v původním stavu z roku 1982 a kromě drobných oprav nebyla nikdy rekonstruována. Tomu odpovídá její současný stav, který lze označit za havarijný.

Od roku 2004 jsme nejméně třikrát vypracovali a předložili investiční projekty do vyhlášených výzev. Přestože úspěšně prošly formálním hodnocením, na finanční prostředky jsme dosud nikdy nedosáhli. Pro informaci – paralelně jsme podali již také pět neinvestičních „měkkých“ projektů; tyto dosud uspěly všechny.

Nyní se však „zablesklo na lepší časy“. Společně se zřizovatelem připravujeme důležitou akci – kompletní opravu této učebny. V posledním

čtvrtletí letošního roku zde vznikne pracoviště, ve kterém nebudou chybět nejmodernější učební pomůcky pro výuku fyziky, chemie i dalších přírodopisných předmětů.

Co budeme vylepšovat v létě?

- Největší akcí, na které se budeme podílet společně s městysem Sloup, je kompletní rekonstrukce učebny fyziky. V současné době probíhá výběr dodavatele; předpokládaná hodnota zakázky se pohybuje ve výši 1,6 milionu Kč. Z důvodu kapacit firem se však předpokládá realizace až v posledním čtvrtletí roku 2018, tedy za plného provozu školy.

- Pokračujeme v postupné výměně nábytku ve třídách. Původní nábytek – opět z roku 1982 – nahradíme novým v budoucích prvních třídách.

- V současné době probíhají jednání o další etapě opravy školního bazénu. Bude třeba opravit podlahu v bazénové hale. Původní dlažba z roku 1982 již špatně těsní, takže občas dochází k zatékání chlorované vody do strojovny.

- Mnoho tříd a prostor školy čeká výmalba, na galerii nad tělocvičnou vyměníme linoleum.

- Obnovy se dočká fond učebnic, jednáme o možnosti nákupu dalších interaktivních tabulí, brzy bude třeba

investovat do školní počítačové sítě.

- Pozitivní zprávou je zvýšení státního příspěvku na provoz škol v ČR, takže na opravy a rekonstrukce bude k dispozici více peněz.

Matematici uspěli

Ve druhém pololetí jsme zaznamenali několik výrazných úspěchů našich žáků ve vědomostních soutěžích. Nejvíce si považujeme 1. místa Viléma Pořízky a 2. místa Kateřiny Ševčíkové v okresním kole matematické olympiády, do které se zapojilo celkem 16 škol a 103 žáků.

V květnu jsme pozvali žáky pěti okolních škol na vědomostní soutěže v českém jazyku, matematice, angličtině a informatice s názvem Cirsída. Na www.zssloup.net si můžete prohlédnout kompletní výsledky. Na stupních vítězů se často umístovali i žáci ZŠ Sloup.

V tomto období probíhají mezinárodní jazykové zkoušky Cambridge English, do kterých se zapojují pod vedením učitelů také naši žáci. O výsledcích vás budeme informovat.

Byli jsme v Srbsku

V květnu jsme měli možnost oplatit návštěvu našim partnerům z Osnovna škola Milutin i Draginja Todorovič v srbském Kragujevacu. V úterý 15. května ráno vyrazil ze Sloupu autobus

Poslední akci, kterou žáci devátého ročníku absolvovali, byl oblíbený kurz vodní turistiky. Na raftech sjížděli Vltavu od 20. do 23. června 2018.

s 38 žáky a 5 vyučujícími směrem do Srbska. Cesta proběhla bez problémů, takže navečer před osmou hodinou jsme byli na místě.

Naši hostitelé připravili pro děti i dospělé skvělý program, kterému letos výjimečně přálo i počasí. Vrcholem akce byl poznávací výlet do Bělehradu. Užili jsme si vyhlídku z 200 m vysoké televizní věže, absolvovali plavbu na lodi, prohlídku historického centra města pěšky i vláčkem a velmi zajímavou prohlídku muzea automobilů. Také ostatní dny pobytu stály za

to. Nechyběla ani sportovní utkání a společné workshopy českých i srbských dětí.

Nás učitele těšil především fakt, že děti byly nuceny celou dobu pobytu intenzivně komunikovat anglicky. Mladí Srbové jsou totiž v angličtině velmi dobří.

Na závěr jsme naše přátele pozvali na návštěvu Sloupu, která by se měla uskutečnit na jaře 2019.

*Mgr. Pavel Dočekal
ředitel školy*

Z naší mateřské školky

Těšíme se na prázdniny, už aby tu zase byly. Tuhle větu si jistě říkají všechny děti každého věku a zcela určitě také všichni učitelé. Je konec školního roku, ale chtěla bych se ještě vrátit k některým akcím v naší školce za poslední dva měsíce.

Druhého května proběhl zápis dětí do MŠ na nový školní rok. Bylo podáno deset žádostí, osm dětí bylo přijato.

Na oslavu Dne matek jsme uspořádali besídku, kde děti maminkám i rodinným příslušníkům recitovaly, zpívaly a tancovaly a nakonec maminkám popřály s přáníčkem a dárečkem.

Velice zajímavé bylo interaktivní představení „Kouzelné hrátky s barvičkami“ v naší školce. Pořad se skládal z jednoduchých pokusů, které byly prezentovány velmi vtipnou, zábavnou formou, takže si děti ani neuvědomily, že se vlastně „učí“ a zkoušejí si vědecké pokusy.

Děti si vyrobily vlastní duhu, nechaly roztančit barvy ve sklenici, vyrobily si obraz z barevného cukru a mnoho dalšího. Navíc byl pořad doplněn několika kouzly vhodnými pro malé děti. Na závěr po školce létaly obrovské bubliny.

Na Den dětí jsme vyrazili do sloupských jeskyní. Oceňuji pěkný, srozumitelný a malým dětem přizpůsobený výklad paní Jitky Kuběnové a také to, že nám vedení vždy umožní prohlídku s našimi dětmi. Před vstupem si děti pochutnaly na dobré točené zmrzlíně.

Koncem května jsme si do školky objednali experiment „motýlí zahrádka“. Bylo nám dodáno pět malinkých živých housenek. Potom jsme denně sledovali vývoj motýlků druhu babočka bodláková. Na vlastní oči děti vi-

děly, jak housenky rostou, proměňují se v kukly, a jak se z kulek líhnou překrásní motýli. Díky výborným teplotním podmínkám ve školce trval experiment pouhých 12 dní do vylíhnutí motýlků. Děti pak tři dny motýlky sledovaly, krmily a nakonec jsme je vypustili zpět do přírody.

pohodovou dovolenou a mnoho prázdninových zážitků.

Hana Hebelková
ředitelka MŠ

Na školní výlet jsme jeli autobusem na zámek do Rájce, kde byl pro děti připravený zábavný program po celé dopoledne – prohlídka komnat, oblékání dětí do kostýmů a vyprávění pohádky, ukázky různých druhů loutek a jejich krásná výstava, hraná pohádka a pochutnání na grilovaných špekáčcích v zámecké zahradě.

V červnu čeká osm předškoláků přenocování ve školce a také se s nimi slavnostně rozloučíme na zahradní slavnosti, kde bude pro děti a jejich rodinné příslušníky připraveno opékání párků a mnoho her a zábavy.

Školní rok pro nás posledního června nekončí, prázdninový provoz na naší MŠ bude probíhat ještě první týden v červenci.

Přeji všem krásné slunečné léto,

KULTURNÍ ŽIVOT VE SLOUPĚ

VÝSTAVA

O víkendu 12. – 13. května se ve Sloupu konala výstava k 100. výročí založení naší republiky 1918 – 2018.

Tak významné výročí jsme nemohli přejít bez povšimnutí. Organizátorům bylo jasné, že nejdůležitějším číslem v našich dějinách je osmička, proto dostala výstava název 100 let s osmičkou na konci.

Kulturním dům byl návštěvníkům otevřen již v pátek, oficiální zahájení výstavy bylo připraveno na sobotu 12. 5. První den si mohli zájemci prohlédnout zajímavé fotografie a dokumenty, umístěné na panelech označených příslušným letopočtem s osmičkou na konci. Zajímavosti na panelech byly doplněny exponáty, které dokumentovaly vývoj a zdokonalování výrobků denní potřeby z různých odvětví.

Vzhledem k výjimečnosti tohoto výročí připravili pořadatelé na sobotní odpoledne setkání s panem prezidentem Masarykem, který nás přijel pozdravit v otevřeném kočáře.

V dobových kostýmech ho před kulturním domem přivítali zástupci obce, po proslovu pana starosty zazněla v podání místního obveselovacího tělesa nejoblíbenější prezidentova píseň

Ach synku, synku a
krojovaná děvčata za-
zpívala státní hymnu.

Po oficiálním zahájení se mohli návštěvníci za doprovodu dechové hudby pokochat exponáty, vystavenými před kulturním domem. K vidění byla řada automobilů továrny Škoda - od Škody Felicie z roku 1952, přes nám známé 1000 MB, 120 LS až po nejmodernější vozy současnosti. Další techniku v průběhu století zastupovaly motocykly Jawa, traktory Zetor a hasičská technika.

Pro pobavení našich nejmenších zorganizovali milovníci pejsků krásné ukázky výcviku a dovedností psích šampionů. Po delší době se nám pochlubili i naši chovatelé.

I díky krásnému počasí se celá akce vydařila. Za pořadatele děkujeme za váš zájem a vysokou návštěvnost a těšíme se na shledanou při další provedené akci.

Vladimír Čípek

NOC KOSTELŮ

Po dvou letech se 25. 5. 2018 sloupská farnost opět připojila k akci Noc kostelů. Letošním mottem byl verš z Bible, ze Starého zákona: „Zůstáva-

li přes noc v blízkosti Božího domu.“ V tento den se ve večerních hodinách otevřely dveře a brány 1509 kostelů a modliteben, které se do projektu přihlášily.

Program ve sloupském kostele Panny Marie Bolestné začal v 19:00 vyzváněním všech tří zvonů - Panny Marie, sv. Cyrila a Metoděje a sv. Václava. Po celou dobu večerního programu byla k zhlédnutí výstava archívních fotografií a dokumentů o kněžích – rodácích ze Sloupu a Šošůvky a kněží, kteří v naší farnosti působili.

Po hlasu zvonů se chrámovou lodí roznesly tóny trumpet v podání Vítězslava Brdára a Milana Dvořáčka, za varhanního doprovodu Martina Luský. Dalšími vystupujícími byla velmi talentovaná sloupská houslistka Martina Lusková se svým učitelem Michalem Ševčíkem. Na klavír je doprovodila Kristýna Znameňáčková. Od osmé hodiny mohli návštěvníci vystoupat do jižní věže kostela a prohlédnout si náš nejstarší a největší zvon Panna Maria. Po cestě ke zvonu si také mohli prohlédnout krovy, klenbu a hodinový stroj. Od půl deváté bylo přichystáno pásmo slova, hudby a světla o kostele. Po něm následovalo vystoupení petrovického chrámového souboru. Závěr tohoto krásného večera patřil již tradičně společnému chvalozpěvu: Bože chválíme tebe – Te Deum Lau-

damus.

Tuto noc navštívilo náš kostel 291 návštěvníků.

Hynek Štrajt

TŘI OTÁZKY PRO...

Tři otázky pro tři sportovce z rodu Svobodů

Tentokrát na naše otázky odpovídali děda, otec a syn Svobodovi – sportovci, kteří jsou neodmyslitelně spjati s hokejem ve Sloupě.

Pavel Svoboda - děda

Kde je počátek vašeho dlouhodobého zájmu o sloupský hokej? Co vás motivuje k tomu, že se již spoustu let staráte o sloupské kluziště?

Počátek mého zájmu o sloupský hokej a sport vůbec je v příkladu mého otce Josefa Svobody, který od mládí měl sport rád a hokej nejvíce. Patřil k těm, kteří ve Sloupě zakládali hokej a účastnil se vybudování kluziště a kabin na místě, kde se nachází dnes. Celý svůj život se staral o to, aby se každý rok ve Sloupě bruslilo. Snažil se kluziště spolu s ostatními vylepšovat. Já jsem od raného dětství trávil hodně času na kluzišti při bruslení a hraní hokeje s ostatními kluky. S přibývajícím věkem jsem stále více pomáhal

při zajištění provozu kluziště. Na začátku zimy to byla stavba mantinelů, věšení světél, přes zimu pomoc při údržbě ledu, na konci zimy úklid mantinelů a sundávání světél. V listopadu 1989 otec zemřel a ještě ve stejném roce také Jan Štrajt, který s otcem tvořil dvojici, která se asi nejvíce starala o chod kluziště. S touto ztrátou jsme se v oddíle ledního hokeje museli vyrovnat a pokračovat dál. Do této chvíle jsem na kluzišti jen pomáhal, ale od této události jsem se začal věnovat kluzišti na „plný úvazek“. Začátek nebyl lehký, postupně jsem získával zkušenosti, jak postupovat při výrobě a údržbě ledu, který ovlivňovaly výkvy počasí přicházející během zimy. Společně s Oskarem Novákem jsme sbírali zkušenosti a pokračovali dál v tradici, kterou hokej ve Sloupě má. Přestože se situace v ledním hokeji změnila, okresní soutěž hráli jen muži, a to jen na umělém ledě v Blansku. Každý rok jsme udělali led co nejdříve a odehráli ve Sloupě jeden, někdy i více zápasů. Kluziště bylo v provozu hlavně pro děti ZŠ a ostatní zájemce o bruslení. V sezóně 2015/2016 se oddíl ledního hokeje TJ Sloup nepřihlásil do okresní soutěže. Přestože již ve Sloupě závodně hokej nehrajeme, motivaci mám stále stejnou. Jakmile to počasí dovolí, začnu vyrábět led co nejdříve a tím umožnit bruslení těm, co o to mají zájem. Mezi mé další cíle

patří alespoň jedno přátelské utkání na domácím ledě a také již tradiční dětský karneval.

Kolik let jste hrál hokej?

S bruslením jsem začal brzy. Hokej jsem hrál za žáky a pokračoval v dorostu. Po návratu z vojny v roce 1976 jsem občas nastoupil za muže. Od roku 1980 jsem již hrál pravidelně. Jako hráč jsem se hokeji věnoval až do sezóny 1993/1994, ve které jsem si zahrál i se svým synem. Byla to pro něj první sezóna mezi dospělými. V dalších sezónách přišli mladí hráči z dorostu. Po sezóně 1993/1994 jsem se věnoval pouze vedení mužstva s občasnou výpomocí na ledě při nedostatku hráčů. Tuto činnost jsem vykonával až do poslední sezóny 2014/2015, ale od roku 2000 jsem se na led již neodvážil.

Pavel Svoboda - otec

Měl váš děda Josef Svoboda nějaký vliv na vaše rozhodnutí věnovat se lednímu hokeji?

V naší rodině hráli všichni hokej. Děda i můj otec mě od mala vedli k lednímu hokeji. Hokej hraji od 5 let. Měl jsem doma na dvoře i své malé kluziště. Děda mě a spoluhráče vozil autem na zápasy. Na kluzišti pod skaly jsem vydržel i celý den s jedním pomerančem schovaným v botě, než mě děda zahnal dom. Když byla vel-

ká zima, jezdíval jsem po zamrzlém potoce. To jsem si u mostku pod Přihonem nazul brusle a jel až na kluzišť, jenom abych byl co nejdříve na ledě. Na kluzišti jsem nejenom bruslil a hrál, ale také jsem pomáhal s přípravou ledu a lajnováním - a pomáham dodnes.

Děda měl na mých začátcích s hokejem velký podíl. Velkou motivací v zápasech, kdy jsem jako prvňáček hrál proti 14letým protihráčům, byl řízek za každý gól od dědy, který mě klidně i večer, když jsme přijeli po zápase domů, připravil.

Hokej za Sloup jsem hrál až do poslední sezóny 2014/2015. S hokejem jsem úplně neskončil, občas si zahrají za Sloup B na kluzišti ve Sloupě, jezdím si jednou týdně zahrát s kamarády do Blanska a hlavně jezdím fandit synovi na zápasy tak, jako to vždy dělával můj děda a otec.

Lukáš Svoboda - syn

Že budeš hrát hokej, bylo asi ve vaší rodině jasné, ale jak to bylo s rychlobruslením?

K hokeji mě přivedl tat'ka a děda, ale nejprve jsem vlastně začal chodit na fotbal a do hasiče. S fotbalem jsem po třech měsících skončil a přešel k hokeji, hasičskému sportu se věnuji dodnes. O hokeji se u nás doma hodně mluvilo a mluví. To, že jsem začal

hrát hokej, nebylo z důvodu tradice nebo povinnosti, ale prostě jsem to chtěl zkusit a dělat to, co tat'ka. Hokej hraji od 1. třídy.

K rychlobruslení jsem se dostal náhodou. Věnuji se i běhání a občas se moje výsledky objevují i v tabulkách OBL Blansko (okresní běžecká liga). Tak se stalo, že jednoho dne mamce zavolał trenér rychlobruslení, že v Blansku zakládá rychlobruslařský oddíl a jestli bych to nechtěl zkusit. Já jako nadšený sportovec jsem řekl, že to půjdu zkusit. Tak jsem šel na první trénink a bavilo mě to. Tak jsem trénoval, až jsem se v roce 2016 dostal na Zimní olympiádu dětí a mládeže, která se konala v Ústeckém kraji. Ve čtyřčlenné štafetě jsme vyhráli první místo. Mám zlato z olympiády – byl to krásný zážitek stát na stupni vítězů. Jihomoravský kraj se celkově umístil na třetím místě. Díky rychlobruslení jsem se setkal i s Martinou Sáblikovou nebo trenérem Petrem Novákem.

Rychlobruslení se už nevěnuji, bylo časově náročné skloubit to s hokejem, i technika v rychlobruslení a v hokeji je úplně odlišná. I s tréninky to bylo složitě, jeden den v týdnu jsem měl ráno v 6h trénink v Blansku rychlobruslení a odpoledne v Boskovicích hokej. S rychlobruslením jsme jezdívali na celý víkend trénovat do Německa nebo Rakouska do rychlobruslařské haly.

Potom už bylo méně času na hokej a to mě mrzelo.

Děkujeme za odpovědi, za péči o sloupské kluziště a Lukášovi přejeme hodně sportovních úspěchů.

Mgr. Michaela Matějková

ROZHOVOR S ...

Sport provází v životě každého z nás, ačkoli si to možná ani neuvědomujeme. Setkali jsme se s ním na základní škole, možná jsme se mu věnovali a věnujeme i v dospělosti, rekreačně, nebo i na vyšší úrovni. Fandíme našim závodníkům při nejrozličnějších závodech ať už v televizi nebo přímo na hřišti. Jednou z největších osobností sloupského sportu je bezesporu Zdeněk Kučera. Můj pracovní kolega a fotbalový trenér Pavel Helán mě mnohokrát říkal: „Můj přítel Zdeněk je velký srdcař. Važte si toho, že ho ve Sloupě máte. Je málo takových.“

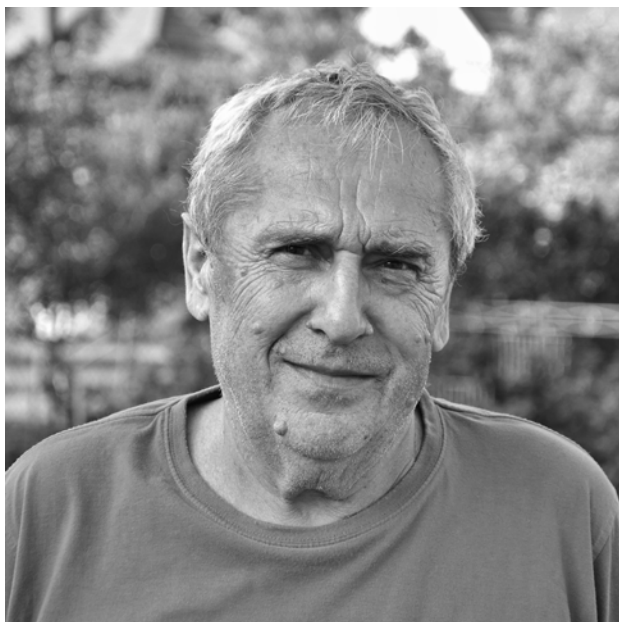
Pane Kučero, co byste řekl na Pavlova slova?

Je třeba, aby to, co děláš, jsi dělal z lásky. Když něco děláš z donu-

cení, nestojí to za nic. Sport mě provází opravdu celým životem. Já jsem skončil s fotbalem, s aktivní činností, když mě bylo 56 roků a nastoupil jsem do brány v zápase proti Vískám. S hokejem to bylo o něco dřív, protože jsem měl problémy s ramenem. I dnes se ale stále aktivně zapojuji do sportovního dění u nás.

Ale popořadě. Jaké byly vaše začátky?

Sportuji od mala. Moji rodiče měli hospodu, táta pracoval ve výčepu, maminka celý den v kuchyni. No a já jsem s ostatními klukama trávil většinu času venku. Hrál se fotbal, v zimě hokej. Postupně jsme se začali organizovat a dostávat pevný řád.

Neuvažoval jste o studiu na nějaké sportovní škole?

Když jsem byl v sedmé nebo osmé třídě, tak mě a Honzu Mikuláška oslovili, jestli bychom nechtěli do sportovní školy v Ostravě, kterou vedl RNDr. Martin Strnad, vynikající hokejový teoretik a trenér. To byla nejbližší škola s tímto zaměřením. Rodiče ovšem řekli ne a já jejich rozhodnutí respektoval. Později nastoupil do sloupské školy učitel Ladislav Soldán, ano, pozdější jazykovědec a básník. To bylo také velmi zajímavé období. Založil zde sportovní kroužek, protože on sám se zabýval atletikou a přivedl nás tak i k jiným sportům. Třeba ke skoku o tyči. Jak to probíhalo? Napřed jsme šli do lesa na „rygle“, které nám potom pan Mikulášek odkornil a upravil. Další den se šlo skákat. Rivalita mezi námi byla velká. Tenkrát jsme atakovali výšku skoro tři metry. Ale pozor, dopad nebyl do žíněnky, ale na zem do písku. Někdo si občas vyrazil i dech, ale to nás neodradilo a skákali jsme dál.

Jakou školu jste si potom vybral?

Začal jsem jako učeň - soustružník v ČKD, po dvou letech jsem přešel na průmyslovku v Jedovnicích a po maturitě jsem nastoupil do ČKD Blansko, kde jsem strávil celý profesní život. Mezi tím samozřejmě následovala vojna. Mě odveleli na Slovensko do

Martina, a tam jsem taky hrál fotbal a rekreačně i hokej. Po roce jsem byl převelen do Jemčiny u Jindřichova Hradce. Tam byla spousta kamarádů z Blanenska, se kterými jsem dřív hrával a znal se s nimi. A tak se na rok stal mým klubem Dukla Jemčina.

ČKD Blansko, to jsou taky kuželky.

Kuželky jsou dalším sportem, kterému se věnuji několik desetiletí a hraju je pořád. Je to krásný sport. Blansko mělo a má jednu z nejmodernějších kuželen v republice. Bezmála třicet pět roků jsem zastával funkci předsedy odborářské kuželkářské soutěže.

A co další sporty?

Vždy mě velmi lákal tenis. Škoda, že v době mého mládí zde pro něj nebyly podmínky. I tak nám táta Honzy a Josefa Mikuláškových, řezbář, autor betléma ve sloupském kostele, vyřezal rakety a my ho zkoušeli hrát. Rád na to vzpomínám.

Sloup hrál v době své největší slávy třetí nejvyšší hokejovou soutěž v republice. Jak na to vzpomínáte. Máte nějakou veselou příhodu?

To byla opravdu zlatá éra sloupského hokeje. Byli jsme skvělá parta a zažili jsme společně mnoho krásných chvil a úsměvných událostí. Jednou

jsme jeli do Třebíče, který sestoupil z II. ligy a mezi hrstkou diváků, my totiž moc netáhli, jeden z nich vypsál prémie. Myslím, že to byl rodák z nedalekých Petrovic. A ten hned, že dá demižónek slivovice tomu, kdo jim dá první gól. První se trefil Honza Mikulášek a opravdu po zápase tu slivovici dostal. Já dal potom další tři, ale odměna patřila Honzovi. Tak jsme měli alespoň něco na cestu zpět. Další zážitek, na který vzpomínám, byl, jak cestou na zápas do Znojma, asi tak dva kilometry před cílem trenér nechal zastavit autobus, řízený jak jinak než panem Andrlíkem s tím, že musíme všichni povinně na záchod. Jak autobus opustil poslední z nás, nechal zavřít dveře a ujeli nám. My museli do Znojma doběhnout. Udělal to proto, abychom se pěkně před zápasem rozcvičili a rozešli. A ještě jeden do třetice. To jsme zase cestovali do Okříšek a jel s námi i pan farář Opěla. On byl náš skalní fanoušek. Jenže byla taková zima, že cestou domů nám zamrzla nafta a my museli přespát někde v pekárně v Třebíči. Domů jsme dorazili až druhý den dopoledne. Na tom by nebylo nic tak hrozného, až na to, že pan farář nedojel na ranní bohoslužbu, která se musela zrušit.

Pan farář Opěla byl takovým vaším příznivcem?

No samozřejmě. On taky miloval sport. Společně jsme sledovali nejruznější televizní přenosy. Sedělo nás tenkrát dvacet lidí u jedné televize a on s námi. Velmi nás podporoval. Například nákupem a vybavením výstroje. Dnes má každý hráč několik hokejek. Dřív měl každý jednu. Stalo se, že se mělo jet na zápas, ale hokejek bylo málo. Najednou přijelo auto a v něm pan farář, který nám hokejky dovezl ze Svratky, kde se vyráběly. Na to se jen tak nezapomene.

Jak to bylo dříve s výstrojí?

Dnes jsou hráči špičkově vybaveni a ochráněni proti možnému zranění. Dřív se hrálo bez masek - a to i brankáři. Když jsme jeli na zápas do Víru, do naší branky se postavil Áda Novotný. Jak říkám, vybavení na dnešní dobu skoro žádné. Jen taková ochranná vesta na hrudník. Jenže Áda dostal pukem do obličeje a odvezli ho na ošetření. Ale odvezli ho i s ochranou vestou, kterou jsme měli pouze jednu. A do branky po něm nastoupil Ruda Terer. To byl velmi hrdinský čin. Smůla byla v tom, že mezi soupeři byl hráč vysoký tak 210 cm a s obrovským švihem. Když se potom dostal před naši bránu a napřáhnul, Rudolf raději z brány utekl. Nezlobili jsme se na něho.

A jaká byla atmosféra na zápasech?

Bylo zcela normální, že návštěvnost byla 800 – 900 diváků. Například když se hrálo proti Rájci. Naše hřiště má krásnou polohu pod skalami a bylo pro hostující hráče zajímavým zpestřením. Několikrát jsme od nich slyšeli, že je to tu jako v Cortině d' Ampezzo. Nebo se také říkalo sloupský Davos. Světla na hřišti nebyla ale taková, jak je známe dnes. Na ledovou plo-

chu svítla světla visící z lan kotvených do skal. Ještě dnes je možné zahlédnout ve skalách háky, kde byla lana přichycena. Proto se také stávalo, že po nějaké době sníl na stínidle světel roztál a voda, která z něho stékala, zapříčinila prasknutí žárovky. Hra se musela přerušit, vše se uklidilo a hrálo se dál. A to bylo několikrát za zápas. Fanoušci byli skvělí. Jezdili s námi i na zápasy, které jsme hráli venku. Při zápase ve Víru se cítili poškozeni rozhodčími a tak, než se stačili převléknout, naši fandové napasovali auto těchto rozhodčích mezi dva sloupy veřejného osvětlení, aby nemohli odjet domů. Samozřejmě z toho byl průšvih a

my zaplatili pokutu.

Co říkáte na dnešní sport, hlavně ve Sloupě?

Dnes je úplně jiná doba a to nejde srovnávat. Mladí mají úplně jiné možnosti, než my. Kupříkladu nové tenisové kurty, zázemí, finance. Peníze jsou ale na druhou stranu až moc velkou

hybnou silou v dnešním sportu. Dnes je zcela běžné, že hráči, a to i v nižších soutěžích, dostávají za zápas zapláceno. Ano, doba je taková, ale myslím si, že to kvalitě sportu nepřidá, ba naopak. Je to tak, jak jsem hovořil na začátku. Musíte to dělat z lásky a ne za peníze.

Hrál jste fotbal nebo hokej také za někoho jiného než za Sloup?

Ne. Přiznám se, že jsem měl řadu nejrůznějších nabídek a to i jak se dnes říká „lukrativních“, ale vždy jsem zůstal, co by velký patriot věrný Sloupu.

Jak vidíte osud sloupského fotbalu?

Jsem optimista. Je velká škoda, že více jak polovina kádry jsou lidé odjinud. Dá se to pochopit. Dnes mají mladí jiné priority, než fotbal. Několikrát dokonce vyvstala otázka úplného zrušení sloupského fotbalu. Naštěstí se tak nestalo. Zrušení je vždy až poslední řešení. Dokud to jen trochu půjde, z hřiště Na Žďárné se bude ozývat skandování, potlesk a pískot fanoušků. Budu za to bojovat.

Vidím tady u Vás spoustu ocenění a pohárů. Kterého si vážíte nejvíc?

Váším si každého ocenění, které mám. Chtěl bych ale říci, že to není

ocenění jen pro mě. Fotbal a hokej jsou kolektivní sporty a i když je tam napsáno moje jméno, bez kamarádů spoluhráčů bych mnohdy tyto ceny nedostal. Mám zde ale dvě věci, kterých si vážím opravdu nejvíc. Je to uvedení do Dvorany slávy v anketě Sportovec Sloupu v roce 2013 a Uvedení do Síně slávy sportovců okresu Blansko za rok 2013.

Co byste chtěl říci čtenářům Hřebenače na závěr?

Sport je krásný. Je to určitá forma životní filozofie. Zkuste to také. Povznáší to člověka nejen na těle, ale hlavně na duchu. A ještě jednou velké díky všem, kteří stáli při sportovním zápolení po mém boku, ale i těm, kdo stáli na kolbišti proti nám. I když teď na svém těle poznávám to otřepané, ale pravdivé „sportem k trvalé invaliditě“, nelituji toho. Stálo to opravdu za to.

Hynek Štrajt

KDO JSOU URALŠTÍ BAŠKIRI?

Vážení čtenáři, v dřívějším vydání Hřebenače jsem psala o tom, kdo jsem a odkud pocházím. Tentokrát bych vás chtěla seznámit s bohatou historií Baškirů, žijících na Urale na pomezí Evropy a Asie. Je obecně známo, že první lidé žili na Zemi před 3 – 2,5 miliony lety př. n. l. na území Afriky

a jižní Asie. Na Uralu žili první lidé před 200 – 110 lety př. n.l., což dokazuje archeologická památka z období paleolitu, osada Urta – Tube na břehu jezera Karabalykli v Abzelilovském okrese Baškortostana.

Pozůstatky neandertálců můžeme najít také na břehu řeky Ufa v Karaidelském okrese, např. kosti lidí a zvířat (mamutů, medvědů), pracovní nástroje, úlomky nádob, šperků z kamene a ze železa, zbytky oděvů. O historii Baškortostana bylo napsáno mnoho historických knih, monografií a dokumentů, jejichž autory jsou odborníci z Ruska, Baškortostana a jiných zemí světa. S historií a kulturou starodávného Baškortostana se mohou lidé v Ufě seznámit v Etnografickém, Zoologickém a Regionálním muzeu.

S baškirskou historií je spojena také jeskyně Šulgan-Taš na břehu řeky Agidel (Bílá řeka), která připomíná řeku Vltavu. Je to kultovní místo Baškirů, kteří každoročně přijíždí na toto svaté místo, aby vzdali čest svým předkům. Výzkumem jeskyně se zabýval v 60. letech 20. století akademik O. Bader. Na stěnách jeskyně mohou návštěvníci spatřit obrazy koz, medvědů, koní, bizonů, jelenů a býků. V roce 2017 vědců pod vedením prof. Andarra Edaly Guillamet UNESCO v jeskyni objevili také unikátní obraz velblouda, starý 17 – 19 tisíc let, který je

považován za světovou raritu. Kresby jeskyně Šulgan-Taš v Burzjanském okrese připomínají kresby španělské jeskyně Altamira, francouzských jeskyní Lascaux, Sove, Rufinjak, Arci-Sjir. Nedaleko jeskyně se nachází jezero Jelkysykan, u kterého byl postaven kamenný památník. Baškiři vždy věřili a i v současné době věří, že všechna domácí zvířata vyšla z jezera Jelkysykan.

Z etymologického hlediska pochází slovo „baškir“ ze starobylého tjurkského jazyka, který je často nesprávně zaměňován z důvodu své zvukové podoby za turecký. Samotný turecký jazyk (jazyk Turků) patří do skupiny tjurkských jazyků. Slovo „baškort“ je tvořeno dvěma slovy: „baš“ = hlavní a „kort“ = vlk. Spojením obou částí vzniklo nové slovo „baškort“ = hlavní vlk. V starodávných knihách lze najít různé varianty původu slova baškort: badžgart, bašgird, bašgurt, baškurt... Všechna tato slova však označují totéž. O Baškirech psal ve svých dílech také slavný filozof a básník Homér.

Baškiři mají společné kořeny se starodávnými Ariji, kteří před 2 000 lety žili na jižním Urale a do Aralského moře. Byli to zemědělci, kteří se živili prací na polích. Arijské slovo „ar“ znamená v překladu do češtiny „práce“, což dalo název tomuto pracovitému národu. V baškirské jazyce je proto

mnoho slov arijského původu, např. „aryjym“ = únava z práce, „aryk“ = vodní kanál na zavlažování půdy atd. Slova (písmo, výslovnost) baškírského původu lze najít také v němčině, angličtině a francouzštině, např.: koberec (česky) = teppich (německy) = tepej (baškírsky), velitel (česky) - chan - (baškírsky), chan (německy, v smysle kochout) atd. Baškírské hrtanové retní hlásky jsou v těchto jazycích rovněž stejné.

V 10. století byl v Baškortostaně arabský misionář Ibn-Fadlán, který psal „Cestovní deník“, v němž se zmínil také o Baškírech, žijících na Uralu. Zajímal se o jejich způsob života, etnografii, tradice, zvyky, jazyk, náboženství (v tu dobu byli Baškiři ještě pohaně). Po VŘSR jeho dílo našel v íránské knihovně baškírský vědec Zaki Validi, vystěhovaný v té době do Istanbulu, který cestoval po knihovnách evropských a asijských zemí, kde studoval staré rukopisy.

Baškiři mají mnoho společného také se starodávnými Bulhary, žijícími kolem řeky Itil (Velká řeka), kterou dnes známe pod názvem Volha v Rusku. Slovo „volha“ zní v tjurkštině „bolga“, z čehož vznikl název národa Bulgary = Bulhaři. Tento národ, původně žijící na březích řeky Volhy, se přestěhoval do Evropy a dnes obývá Balkánský poloostrov. Bulhaři mají s Baškíry a Tatary

mnoho společného v oblasti jazyka a kultury.

V 13. století navštívil Ural maďarský misionář Maximilian Julian, který se zabýval tradicemi a způsobem života tamějších obyvatel. Baškiři a Maďaři mají více jak 500 zvukově podobných slov, např. „alma“ = jablko, „balta“ = sekyra, „at“ = kůň, „taš“ = kámen, „ko-rom“ = saze, „altyn“ = zlato... Původní vlastní Maďarů byl Ural, který později opustili a přesídlili rovněž do Evropy. V minulosti patřili Maďaři k plemenu jurmaty, jehož pozůstatky žijí v Baškortostaně ve Fedorovském, Išimbajském a Sterlitamaském okrese. Já rovněž patřím k rodu jurmaty a mohu říci, že současní Baškiři si velmi váží své minulosti a svého původu, k němuž se hrdě hlásí. Mnozí si tvoří vlastní rodokmen a hledají své předky, udržují svátky a tradice.

Baškiři mají světově proslulý mýtus „Ural-batyr“ (Bohatýr), který vypráví o vzniku života na Zemi – opisují epochu paleolita a ranní kamenného věku. Jeho rozsah je kolem 4576 řádků a byl přeložen do 5 jazyků: němčiny, angličtiny, ruštiny, francouzštiny a turečtiny. V roce 2013 se text tohoto mýtu dostal do rukou mého manžela Vladimíra. Byl jím tak okouzlen, že se rozhodl pro jeho překlad do českého jazyka, což uskutečnil s mojí pomocí v roce 2013.

Milausha Godbod

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

OPUSTILI NÁS

Josef Novotný
Jaroslav Sedlařík
René Mühr

NARODILI SE

Matyáš Čípek

JUBILANTI - červenec - září 2018

V letních měsících oslaví významná životní jubilea naši spoluobčané:

Anežka Bezděková

Anna Hlaváčková

Marie Hebelková

Marie Pekárková

Aleš Štrajt

Vladimíra Bezděková

Marie Vašíčková

Michal Horbal

Naším spoluobčanům srdečně blahopřejeme a do dalších let přejeme hodně zdraví!

SPORT

KOPANÁ

Fotbalisté naší TJ měli po doslova zpackaném podzimu, po kterém byli se 13 body v tabulce až na 12. místě a řadili se mezi kandidáty na sestup, před jarní částí jediný cíl, zachránit se v nejvyšší okresní soutěži. Vstupovali do ní s novým trenérem, Ivošem Konečným, když Martin Klimeš odešel do Vysočan. Do jarní části jsme posílili o 2 hráče, Pavla Pernicu z Vysočan a Martina Šmerdu z FK Blansko. Martina jsme po dohodě uvolnili pro podzimní část divize s podmínkou, že se na jaře vrátí, a tak se také stalo. I Pavel Pernica

už před několika lety oblékal náš dres a Vysočany ho uvolnily jako náhradu za Martina Klimeše. Dalším hráčem, se kterým mohl trenér počítat, byl náš kmenový hráč Thomas Belton, který se k fotbalu vrátil po několikaleté pauze zaviněné pracovními povinnostmi. Všichni z týmu trenéra Konečného prokázali velkou bojovnost a nasazení a díky těmto vlastnostem jsme se v OP zachránili. Martin Šmerda byl naším největším trumfem v boji o záchranu a co se týče bojovnosti, tak byl jako nejstarší hráč týmu příkladem pro mnohem mladší spoluhráče. O to víc mrzí,

že Martin po sezóně končí s aktivním fotbalem. My z výboru společně s ostatními věříme v koutku duše, že ještě své rozhodnutí přehodnotí, ale lámat ho nebudeme, záleží na něm. Pavel Pernica „Masáro“ byl v jarní části OP našim nejproduktivnějším hráčem. Zatížil konto soupeřů 8 brankami. Dlouho to vypadalo, že z OP budou sestupovat 2 týmy. V I. B. totiž družstva z našeho okresu okupovala konec tabulky a podle toho, kolik by jich sestoupilo, by sestoupilo i mužstev v našem OP. Svými zlepšenými výkony v závěru soutěže se posouvaly v tabulce mimo sestupová místa, a tak do OP sestoupily jen Jedovnice a z OP jen ten poslední, kterým byla Lipůvka. O naší záchraně jsme

definitivně rozhodli 4 kola před koncem výhrou 3:1 nad poslední Lipůvkou a po dalších zápasech už bylo jasné, že nemůžeme skončit hůř než na 12. místě. V konečné tabulce OP jsme obsadili 11. místo se ziskem 28 bodů (13 na podzim a 15 na jaře) a skóre 52:76. Při rovnosti bodů s Doubravicí rozhodly v náš prospěch vzájemné zápasy (2:0 a 2:2). Nejlepší střelci: 12 Žilka, 8 Pernica, 6 Petržel, Svoboda a Šmerda, 3 Crhák a Belton, Do střelecké tabulky se zapsalo celkem 12 hráčů. Pro pořádek si připomeňme všechny jarní výsledky našeho týmu: Černá Hora 0:6, Bořítov 1:3, Boskovice „B“ 2:2, Olomučany 2:2, Skalice „A“ 3:2, Doubravice 2:2, Rudice 2:1, Letovice 0:3, Lipůvka 3:1,

Olešnice 5:3, Adamov 2:4 a Ráječko „B“ 5:6. Vítězem OP a postupujícím do I. B. třídy se stala Černá Hora, do OP postupují Drnovice u Lysic a do OP spadly Jedovnice. Do III. třídy sestupuje Lipůvka.

Záchranou však starosti našeho fotbalového oddílu nekončí. Abychom se podobným starostem vyhnuli, je nutné tým posílit a hlavně omladit. V jeho řadách hraje několik čtyřicátníků a dalším již tato věková hranice klepe na dveře. Je také možné, že někteří nebudou pokračovat. Jak tedy z této šlamastiky ven už je ale starostí výboru a ten jistě udělá vše, co bude v jeho silách.

Dorost

V OP startuje společný tým Sloup/Lipovec. Samostatně by ani jeden oddíl nebyl schopen postavit samostatné družstvo. V OP startovalo původně 6 týmů a mělo se hrát na 4 kola každý s každým (celkem tedy 20 zápasů). Podzim se ještě odehrál podle tohoto rozpisu, ale do jarní části se přihlásila jen 4 družstva. Odhlásila se Svitávka/Vísky a Jevíčko. Ani s naší účastí to dlouho nevypadalo růžově. Řadu kluků zřejmě přestal fotbal bavit a tím bylo k dispozici jen málo hráčů. Kluci si nerozuměli se stávajícím trenérem, a to byl také hlavní důvod jejich absence. Až příchod staronového trenéra Zdeňka Dingy v nich znovu probudil zájem o fotbal. Zásahu na tom, že jsme se nakonec přihlási-

li do soutěže měl také Martin Pivoda, který provedl nábor mezi hráči florbalu, kteří nebyli nikde registrováni a několik jich přivedl do týmu. Bylo to dobré řešení. Někteří umí fotbal hrát a v týmu se jistě uplatní. V OP tedy startují jen 4 týmy, z nichž každý odehraje jen 6 zápasů, což je dost málo, a tak dorosteneci už mají svoji soutěž také za sebou. Byly anulovány výsledky odstoupivších družstev a naši tudíž začínali soutěž bez bodu. V konečném pořadí obsadili poslední místo se ziskem 4 bodů.

Je dobře, že dorostenecký fotbal ve Sloupě pokračuje. Společný tým Sloup/Lipovec se jako jediný z okresu přihlásil do nově založené krajské soutěže. Řada kluků ze Sloupu, pokud u fotbalu vydrží, by za pár roků mohla oblékat dres dospělých a nahradit tak ty odcházející. Někteří už mají svůj debut za sebou. Brankář Pavel Bedáň v 16 letech nahradil v závěrečných kolech zraněného Radima Poláka a rozhodně neklamal. Také David Čech se už objevil v družstvu dospělých, i když to bylo jen na pár minut.

K družstvu dorostu hledáme dobrovolníky, kteří jsou ochotni se věnovat práci s mládeží. Na závěr ještě připomínám poděkování všem, kteří se fotbalu ve Sloupě věnují. Děkujeme také všem sponzorům a věříme, že nám zachovají i v příští sezóně svoji přízeň.

Zdeněk Kučera

TENIS

Brzký příchod jara umožnil během několika společných brigád dát kurty k dispozici nedočkavým tenistům, kteří si dostatečně užili tréninků v halách.

Během krátké doby se kromě obou kurtů (nově jsme instalovali umělohmotné lajny) podařilo připravit i šterkový podklad pro dětské hřiště před odrazovou stěnou, položit na něj dlažbu a výrobce červenobílého umělohmotného kurtu jej poté během jednoho dopoledne položil. Stěna byla natažena, natřena na zeleno, oplechována a nyní slouží všem dětem i dospělým k osobnímu tréninku.

Od května hrají děti v 6 družstvech mistrovská utkání pod TK Blansko. Jedná se o kategorie starších žáků, mladších žáků, babytenistů i minitenistů. Všechny výsledky jsou k nahlédnutí na oficiálním webu českého tenisového svazu www.cztenis.cz. Některá domácí utkání se dokonce konají na na-

ších nových kurtech a náš areál sklízí pozitivní ohlasy od většiny návštěvníků. Nenadálého úspěchu se nám podařilo dosáhnout v kategorii minitenistů. Toto družstvo je ze 100 % tvořeno hráči ze Sloupu. Jedná se o Barunku Mikuláškovou, Adélku Boudovou, Filípka Sychru, Nelinku Jedličkovou a Pavlíka Štěpána. Těm se ve své premiérové sezóně podařilo probojovat do krajského finále, které se konalo 16. 6. 2018 v areálu TK Znojmo. Tohoto finále se zúčastnilo 12 nejlepších družstev z Jihomoravského kraje, a to včetně tenistů z Agrofertu Prostějov. I v takové konkurenci se naši stateční bojovníci neztratili. Po první porážce 3:5 s TK Bystřice pod Hostýnem (8 zápasů dvouher) jsme sice v pavouku nepostoupili mezi elitní osmičku, ale v bojích o 9. - 12. místo jsem již 2x zvítězili a obsadili tak celkové 9. místo.

I v ostatních kategoriích družstev, ve kterých naši hráči působí, všichni patřili k oporám týmů a předváděli výkony, za které se nemuseli stydět.

S koncem školního roku přijdou prázdniny, a to i ty tenisové. Děti během nich čeká velká porce tenisových turnajů jednotlivců a dva tenisové kempy v Rudici. Společné tréninky začnou opět s novým školním rokem.

Karel Balcar

1. ročník Dámského tenisového turnaje
23. 6. 2018

KŘÍŽOVKA A OSMISMĚRKA

Blahopřejeme úspěšným řešitelům křížovky z minulého vydání Hřebeňáče, ze kterých jsme vylosovali tři výherce. Byli jimi – Zdeněk Kučera, Emilie Svobodová, Antonín Pokorný.

Vyluštěnou tajenku a osmisměrku z tohoto čísla můžete opět posílat na adresu redakce **hribenacsoup@seznam.cz**, nebo přinést na lístečku do kanceláře městyse do 15. 8. 2018.

Přechod letošního počasí ze zimy přímo do léta překvapil i ty, kteří tvrdili, že počasí už nic nového „nevymyslí“. Teplo je sice už od dubna, ale to pravé léto přichází až se školními prázdninami. Všem příznivcům Hřebeňáče ... (tajenka křížovky). A i kdyby nebylo někdy zase tak horko, tak nezapomínejte, že ... (tajenka osmisměrky).

P	E	C	P	O	K	A	Ň	K	A	R	G	O	N
V	S	U	D	I	Ř	Á	L	Á	R	E	N	I	M
Y	R	Á	M	Í	C	H	A	D	L	S	Y	O	N
CH	N	B	P	R	B	L	É	Ě	I	R	S	K	O
Á	Y	A	M	A	A	Y	M	T	E	T	P	A	A
Z	I	Á	T	A	N	S	A	H	Y	S	A	P	Ř
K	T	O	C	I	D	K	Í	U	E	O	A	Í	S
A	T	S	L	E	I	O	N	T	R	N	E	C	V
V	O	A	E	Ž	T	U	R	P	D	E	M	E	O
T	M	L	N	L	É	O	Y	T	K	L	O	N	T
Y	Á	T	A	K	T	I	K	U	Ž	Ě	D	L	O
K	A	CH	N	A	T	J	M	A	L	Í	Ř	I	Y
O	A	K	A	T	Á	Š	Ú	K	U	N	Z	Á	A
D	E	A	U	T	L	Y	Z	A	Č	Á	K	K	Á
E	X	N	Ž	V	O	Á	Y	Í	S	R	L	Z	N
B	E	É	A	T	Z	E	M	E	D	A	I	L	E
L	N	M	P	R	I	O	K	Ň	T	Z	S	T	J
N	O	J	A	E	A	É	D	I	L	J	O	U	Á
K	K	K	D	T	L	O	K	E	O	L	D	R	H

	ÚPADEK	UŠNÝ LEKÁŘ	1. ČÁST TAJENKY	ŘEHAT	POMŮCKA - ALITERA. RYD, AMG	HOVO- ROVÝ SOUHLAS	DOM. EDUARD	2. ČÁST TAJENKY	AUSTRAL- SKÝ KMEN	OPRACO- VÁVATÍ SEKEROU	ALKOHO- LICKÝ CUKŘ
AROMA- TICKÁ BYLINA					NEPO- SKYT- NOUTI						
ŘEMEN NA ŘÍZENÍ KONI					KOZLÍK LÉKÁRSKÝ VIKEV						
MUSLIM. ŽENSKÝ ODĚV						ZPRÁVA (ZAST.) SÍDLO VE ŠVÉDSKU					
UČITEL						OTÁZKA (ZAST.) ANGLICKÝ "MRTVÝ"					
EGYPTSKÁ BOHYNĚ				ŽÍTÍ ZEMĚ							
OBŽALO- VANY (LAT.)					NEROST JEDNOKL. CHYBA						
ZKRATKA SOUSED. STÁTU			UKAZ. ZAJMENO 4. ČÁST TAJENKY			KTERÁ				OBEČ U DVORA KRÁL. N. LABEM	ETIKETA (ZAST.)
	MUŠKETÝR	NOSNÁ KON- STRUKCE ABORT				DOVNITŘ PULZ			NANOVOLT (ZKR.) DRUH ČÍSLOVKA		
CHUŤ							EVROPSKÁ NEZ. ROPNÁ UNIE NÁSTROJ SEKÁČE				
MLUV- NICKÁ KATEGO- RIE				POROST STROMŮ KLIŠTKY (MEDICIN. SLANG)				NĚMECKÁ AUTOMOB. SPOLEČ. PRŮKLEST			
NAPADENÍ					ELEMENT. ČÁSTICE ÚTERÝ (ANG. ZKR.)						
MŘKÁNÍ						3. ČÁST TAJENKY SLOVEN. PŘEDLOŽKA					
SYN DÍŮV							VÍTĚZ VELKÉ PARDUBIC- KÉ (1984)				
PROSTO- ROVY							MOŘSKÝ MLŽ				

Nechte svůj pozemek či zahradu vydělávat

**Pronajměte jej krátkodobě (i 1 den)
slušným turistům a karavanistům.**

kontaktujte nás:

tel: 725 914 111

info@bez Kempu.cz

www.bezkempu.cz

Legenda k osmisměrce

ÁCHAT, AMOK, AUREOLY, AZYL, BANDITÉ, DEBL, DOKY, DORT, DOZVUK,
ETOL, HÁJENÁ, HEROIN, HRDLO, HUSA, CHRUP, INKA, IONT, IRSKO,
ITALKA, IZOLÁT, JMÉNA, KÁDĚ, KACHNA, KAŇKA, KNAP, KOLT, KONEXE,
KOPCE, KRYSAR, LASO, LENOST, LEPÉ, LEST, LIDÉ, MALINY, MALÍŘI,
MÁRY, MÁTA, MEDAILE, MÍCHA, MINERÁL, MODŘ, MÚZY, NAPA, NÁRAZ,
OCAS, OTEC, OTOV, PASY, PÍCE, PICHL, PRUT, ŘÍPA, SETR, SILK, SMĚS,
SONG, SRNY, ŠMUK, TAKTIK, TANK, TĚLÁK, TLACH, TOSCA, TRET, TUNEL,
VYCHÁZKA, ZÁSEK, ZÁZRAK, ŽLUČ

Zpravodaj městyse Sloup

Vychází 4x ročně.

Redakční rada:

Mgr. Michaela Matějková, Jana Pokladníková, Hynek Štrajt

Grafické zpracování a sazba: Ing. Petr Bouda

Tisk: Moraviatisk Vyškov spol. s r. o.

Zaregistrováno u MK ČR pod evidenčním číslem MK ČR E 21894

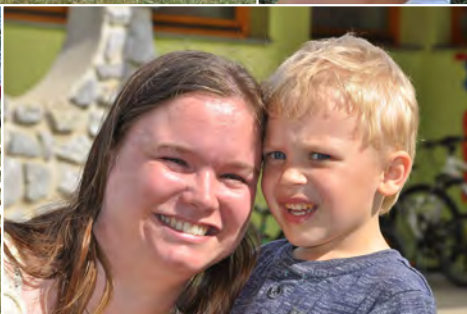
www.mestyssloup.cz ■ hrebenacsloup@seznam.cz

Toto číslo vyšlo dne 29. června 2018 v počtu 400 výtisků.

Pro všechny sloupské domácnosti zdarma, pro volnou distribuci 10 Kč.

Uzávěrka příštího čísla - 5. září 2018.

DĚTSKÝ DEN

PÁLENÍ ČARODĚJNIC

foto: Hynek Štrajt,
Jana a Robert Matuškoví

VZPOMÍNKA NA PLUKOVNÍKA ZBYŠKA NEČASE

PŘÍLOHA ZPRAVODAJE
HŘEBENÁČ 2/2018

Čp. 51 v Petrovicích

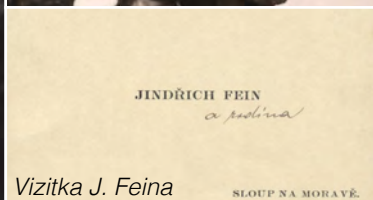
Isidor Fein, učitelka Palová a Zbyšek Nečas

Jindřich Fein
a pravnučka Anna

Alice Nečasová a její pes Mikáč

JINDŘICH FEIN
a rodina

Vizitka J. Feina

SLoup NÁ MORAVĚ.

foto titulní strana: Zbyšek Nečas a druhá manželka Rosemary
Dočasný kříž

Úvod

Prostřednictvím českých médií byla veřejnost informována, že dne 15. března zemřel ve věku 97 let člen RAF pan plukovník Zbyšek Nečas – John Pemberton. Měl jsem možnost se s ním několikrát setkat, a také jsme si několik let psali e-maily. Proto je mou kronikářskou povinností napsat vzpomínku na tohoto velice skromného člověka – hrdinu. Nejprve k rodině.

Rod Fein a matka Zbyška Alice

Tato rodina židovského původu žila na několika místech současného okresu Blansko, ale jejich nejstarším působištěm u nás byla zřejmě silná komunita v Boskovicích. Povoláním

byli většinou obchodníky. V roce 1906 měl například v Boskovicích svůj krám Karel Fein, u nás ve Sloupě v čp. 28 měli obchod další členové z tohoto rodu, o kterých se zmíním podrobněji. První záznam o tomto domě mám z roku 1754, kdy zde bydlel jistý Tomáš Hlaváček. Jak už mnozí ví z článků o historii Sloupa, v roce 1882 zachvátil naši obec velký požár, při kterém vyhořel i dům čp. 28. Od května roku 1885 ho již vlastnil Judas Fein, takže je velice pravděpodobné, že vyhořelý dům koupil a opravil. Od 21. srpna 1893 je pak majitelem Adolf Fein.

Po roce 1918 došlo ke dvěma událostem, které patrně urychlily prodej obchodu a odchod rodiny Adolfa Feina do Vídně. Ta první událost padá na vrub tehdejšímu vedení obce, které po vzniku republiky žádalo Adolfa Feina, aby si on a jeho rodina změnila příjmení. A dokonce mu navrhl, aby se jmenoval „Jemný“, což Adolf odmítnul. Druhá událost se stala v roce 1920. V té době se po okolí potulovala tříčlenná zlodějská parta, která se dne 12. prosince vloupala do domku ve Vískách u Boskovic. Když je majitel se sousedem pronásledovali, hodili na ně lupiči dva granáty. To již měli za sebou vraždu skladníka Zezuly v Doubravici. Než byli chyceni, vloupali se i do obchodu Adolfa Feina. Jeden z lupičů si zde nakradené oblečení

Malý Zbyšek a jeho matka Alice

navlékl na sebe, a to se později stalo jedním z mnoha důkazů soudního řízení.

V nedalekém Žďáru obchodoval Jindřich Fein (narozen 11. 10. 1854 v Boskovicích), bratr Adolfa. Jeho manželka se jmenovala Anna. Nejstarším potomkem se stal Hugo, který se narodil 31. 1. roku 1881. Na boskovickém židovském hřbitově je pochována jeho sestra Rosa, která se roku 1923 utopila v Lenčovském rybníku (oficiální název rybníku je „Rusalka“). Sestrou Rosy byla Alice (budoucí matka Zbyška Nečase), jež se narodila 11. 11. 1894. Ještě o dva roky dříve (18. 6. 1892) se ve Žďáru narodil

jejich bratr Isidor, zvaný „Dorin“. Dalším synem byl Richard, který později skončil v jihlavském chudobinci a zemřel někdy kolem roku 1940. Z řady sourozenců ještě uvedu Malvínu, provdanou Kantorovou. Ta bude hrát v naší vzpomínce významnou roli, a to při žádosti o navrácení domu čp. 28. Prozatím ještě dodám, že tak jako v mnohých dalších domech, tak i zde bydleli podnájemníci. A šlo o místně velmi frekventovaná příjmení jako Meluzín, Svoboda nebo Novotný. Ten se jmenoval Sylvestr (opravdu psáno s „y“).

Jak jsem se již zmínil, Adolf usku-
tečnil svůj záměr a odjel s rodinou do

Obchod před rokem 1930

Vídně, kde zemřel 12. 3. 1938 na infarkt v den, kdy Adolf Hitler převzal po převratu Rakousko. Sloupský obchod prodal bratru Jindřichovi. Ve Vkladovém listu je však dům zapsán na dceru Malvínu, a to od roku 1921. Obchod ve Žďáru převzal Jindřichův nejstarší syn Hugo. Ve sloupském obchodě pracovala maminka pana Karla Vymazala z čp. 11 na Příhoně.

Jmenovala se Anděla a vzpomínala na Feinovy v dobrém. Když například přestavovali domek, nakupovali u nich v obchodě „na knížku“ a později dluh spláceli.

Po okupaci naší země v roce 1939 sice sloupský obchod Jindřicha Feina dále fungoval, ale došlo k několika zásadním změnám. Již v roce 1940 převzal správu nad domem Němec Alfred Chvatík a v lednu 1942 byl dům přidělen Emilii Vaňousové (na konci války utekla do Vídně), hlásící se k Němcům. Feinovi nesměli obsluhovat zákazníky, takže byli najati Richard Nippert a Josef Štrajt. Po finanční stránce obchod kontroloval Němec Tugeman (tak se říkalo onomu Chvatíkovi). To se však již blížila

Jindřich Fein

vlna transportů do koncentračních táborů. Jednou z mála, které se podařilo emigrovat do USA byla Malvína

Isidor Fein

Kantorová – Feinová. Ostatní museli nejprve do Boskovic a pak do Brna. Odtud dne 19. 3. 1942 byli odvezeni transportem Ac číslo 84 do Terezína. Zde část rodiny zahynula, a to například Jindřich nebo Alice. A také Hugo a jeho dvě dcery Hana a Eva, které chodily do sloupské školy. V době transportu měly 14 a 16 let. Další byli odvezeni dne 1. 4. 1942 transportem Ag číslo 367 do koncentračního tábora Piaski v Polsku. Zde zahynul například Isidor.

Rod Nečasů a otec Zbyška František

Rodem Nečasů na blánsenském okrese se dlouhodobě zabývá pan starosta Vavřince Miloslav Novotný. Dostal jsem od něj svolení použít informace z jeho bádání. Příjmení Nečas vzniklo z podstatného jména „nečas“, které se používá pro označení špatného počasí anebo – v hanáckém nářečí – ve významu „člověka k ničemu“. Za stařešinu rodu označuje pan starosta Novotný Říhu Nečase, který zemřel ve Vilémovicích 13. března roku 1681. Údajně mu bylo 106 let, ale tento údaj bych

bral s velkou rezervou. V takzvaném Lánovém rejstříku z roku 1675 je uveden Říha Nečas jako celoláník, hospodařící ve Vilémovicích na cca 18 ha půdy. Pravděpodobně se již jedná o syna stařešiny rodu. Z Vilémovic se Nečasové rozrodili do dalších vesnic v okolí. V roce 1678 je pak toto příjmení zaznamenáno i v Suchdole. A nyní již k mému vlastnímu bádání.

Právě v Suchdole žil na čp. 1 Karel

Otec František Nečas

Nečas, který si vzal dne 31. května roku 1842 Marianu Kučerovou z Petrovic. Ta bydlela s rodiči na čp. 51. Ženichovi bylo 19, nevěstě 23 let. Tímto sňatkem se dostal rod Nečasů do Petrovic na čp. 51 a zde se jim narodil i František, budoucí dědeček Zbyška Nečase.

Otec Zbyška František Nečas se narodil tamtéž dne 31. 1. 1888. To čp. 51 je grunt hned naproti dnes známému penzionu „U Hraběnky“. Zápis v matrice o jeho narození a křtu (ten byl 2. dubna) je prakticky samý František nebo Františka. Posud'te sami. Otec Františka se jmenoval také František (narozen 1852 a křtěn jako Franz de Paula), maminka pak Františka, rozená Kalová ze Sloupa! Dítě odrodila Františka Bušová, porodní bába v Petrovicích a křest vykonal farář P. František Šplíchal. Dohledal jsem i některé jeho sourozence: Metud (*1878), Josef (*1881), Maria (1884) a František narozený roku 1886. Ten ale zemřel v roce 1887, takže rodiče pro následujícího syna zvolili stejné jméno.

František studoval v Šumperku (kde měl s Alicí Feinovou i svatbu) a poté pracoval jako důlní inženýr na Ostravsku. Onemocněl tuberkulosou, které podlehl dne 6. 3. 1924 a byl pochován na hřbitově v Petrovicích. Tento hrob s deskou byl ponechán do roku 1977.

Zbyšek Nečas (dále jen ZN)

Narodil se 6. března 1921 v Lazech u Orlové, blízko Ostravy. Vzhledem ke smíšenému manželství (pokud se týká víry) se rodiče ZN rozhodli, že ho ponechají bez vyznání a jak vyrostе, tak at' si určí sám, jakou cestu zvolí. Byl pokřtěn ve sloupském kostele a křtil ho P. Eduard Puřberger, který byl sloupským farářem od října 1935 do listopadu 1947. Pan farář pak prý dvakrát týdně hrával s dědečkem ZN taroky.

Po úmrtí otce se přestěhovali k nám do Sloupa, a to nejprve do jednoho domku na Příhoně (už si nepamatoval do kterého) a poté do domu jeho dědy v čp. 28. Chodil do sloupské školy a už tehdy mamince tvrdil (ta z toho ovšem radost neměla), že se stane pilotem. Jedním z velkých impulzů se stal let vzducholodi Italia, která přelétala i nad naším krajem a z důvodu bouřky a špatného počasí to rozhodně nebyl let jednoduchý.

Na průlet vzducholodi Italia nad Sloupem vzpomíná ZN takto: „Ta vzducholod' měla krásnou žlutou barvu s černým nápisem Italia. Zahlédl jsem ji, když letěla nad kostelem směrem na Stráž. Běžel jsem nahoru na plný plyn, abych ji mohl pozorovat co nejdéle. Po méj životní zkušenosti v létání jsem přesvědčen, že byla asi

Před odjezdem do Anglie dne 28. 7. 1939

1000 metrů vysoko a rychlost nebyla velická, podle mého odhadu asi kolem padesáti až šedesáti kilometrů za hodinu. Trvalo to dost dlouho, než zmizela za Strání. Po této události jsem ve škole stále kreslil jen vzducholodě! To byly zlaté časy ve Sloupě.“

V jedenácti letech odjel k tetičce do Šumperka a zde začal studovat na státním reálném gymnáziu, které ale musel přerušit a pokračovat v Boskovicích. Stal se členem Masary-

kovy letecké ligy a od šestnácti let již létal na kluzáku. Prázdniny v roce 1938 trávil na brigádě ve Zlíně, kde pracoval na továrním letišti. Z našetřených peněz poprvé letěl v motorovém letadle při vyhlídkovém letu nad městem. V osmnácti letech dostal povolení vycestovat za sestřenicí žijící v Anglii, a to spolu se studentským vízem, které ale bylo na pouhých čtrnáct dní. Dalším problémem pak byla angličtina, kterou neuměl. Odjel vlakem 3. srpna 1939 z pražského Masarykova

nádraží do Nizozemska a poté lodí do Británie.

Přes veškeré potíže to ale netrvalo dlouho a jako dobrovolník nastoupil do RAF – Královských leteckých sil. Po kurzu létal jako palubní radarový operátor u 68. perutě. Historii této perutě lze vysledovat až do roku 1917, tehdy ovšem měla číslo 2. Jako noční stíhací je uvedena od 7. 2. 1941 a takto působí celou 2. světovou válku, následně je 20. 4. 1945 rozpuštěna. Ob-

novena je až 1. 1. 1952, a to na jedné z německých základen. Její historie je završena 20. 1. 1959 přejmenováním na 5. perut'.

Stejně jako ostatní, i tato 68. měla svůj znak. Když se začátkem roku 1942 odstěhovala do východní Anglie, byl jejím velitelem Max Aitkin. Od pilota Vlastimila Veselého se dozvěděl, že ZN vede kroniku (říkali jí „Kraksna“), do které i kreslí. Požádal ho tedy, aby navrhnul erb, který nechá schválit. Do obrázku namaloval sovu a jako motto napsal „Vždy připraven“. To, že místo latinského hesla je zde psané česky, byla opravdová rarita. Schvaloval jej sám král Jiří VI. (*1895 +1952) a oficiálně autorizován byl v březnu roku 1944.

ZN se dostal do posádek k vynikajícím letcům, z nichž prvním byl již zmíněný Vlastimil Veselý z Jičína. Narodil se v roce 1913 a mezi našimi letci měl přezdívku „Hejtman“, u anglosaských pak „Bill“. Začínali na letounu Blenheim Mk IV a pak na Beaufighteru. Posádka dosáhla několika sestřelů nepřátelských letounů, ale největší rozruch vzbudil sestřel ze dne 24. července roku 1942. Měli tenkrát jako první sestřelit těžký německý bombardér Heinkel He 177, a to po dlouhém pronásledování až nad Holandsko. Sestřel byl uznán i přes námitky, že v tu dobu byly všechny vyrobené

kusy na testech v Německu. K potvrzení pomohlo vylovení trosk letounu.

Druhý pilot, se kterým ZN létal od roku 1943, se jmenoval Jan Šerhant a měl přezdívku „Šéf“. Narodil se roku 1907 v Liblici u Mělníka a před válkou byl šéfpilotem u firmy Bat'a. Zemřel v roce 1983 a je pochován v Praze na hřbitově Vinohrady. Třetím pak od roku 1945 Jaroslav Taudy, který se narodil roku 1909 v Soběslavi. Spolu už létali na letounu DeHavilland Mosquito.

Pilot Jaroslav Taudy

Dne 7. března roku 1947 bylo ZN uděleno britské občanství (československé ale neztratil), ke kterému patřil i britský cestovní pas. Dokument, který bohužel není digitalizován, je uložen v britském Národním archivu. V té době již bydlel se svou první manželkou Sheilou Elizabeth (svatbu měli 10. 3. 1945) v obci Bushey, hrabství Hertfordshire. Do řad RAF se ZN vrátil v roce 1949.

Britům se jeho jméno špatně vyslovovalo, a tak přijal britské jméno John Pemberton. Náhoda mu pomohla fingoovat svoji smrt, neboť se o něj zají-

maly jisté instituce u nás v republice. Shodou okolností zahynul taktéž navigátor se stejným jménem a příjmením. Využilo se toho a byl prohlášen za mrtvého. V jeho okolí to sice způsobilo mnoho problémů, ale výhody převážily.

Pro zpestření uvedu dvě dost odlišné příhody. Ta první se stala v květnu roku 1956, kdy se ZN setkal s Nikitou Sergejevičem Chruščovem, který v letech 1953 až 1964 zastával funkci prvního tajemníka ústředního výboru Komunistické strany Sovětského svazu. Vzpomíná na ni takto: „Ptal se mě, proč jsem jako Čechoslovák v britském letectvu. Odpověděl jsem mu, že mimo jiné mohu při volbách dát svůj hlas svobodně komu chci. On mi

na to s hurónským smíchem řekl, že to bych mohl doma taky a ještě bych s jistotou věděl, kdo volby vyhraje.“ Druhá příhoda se stala jen o rok později v roce 1957, kdy se svým pilotem létal na stroji De Havilland DH.112 Venom. Tento jednomotorový proudový letoun se vyráběl v jednomístné verzi jako stíhací bombardér a ve dvoumístné jako noční stíhací letoun. Při jednom letu se setkali s neidentifikovatelným létajícím předmětem, kterému stručně říkáme UFO. Vzhledem k tomu, že měl u sebe malý fotoaparát, tak UFO vyfotil. Musel se ovšem všelijak naklánět přes pilota, aby eliminoval odlesky krytu kabiny a slunce. Přesto se mu nakonec podařilo udělat čtyři fotografie. Po nahlášení události řídicímu na mateřské základně byli do-

UFO vyfotografované Zbyškem Nečasem

Zbyšek Nečas ve De Havilland DH.112 Venom

tazování, zda předešlou noc nepopili větší množství whisky? Odpověď byla následující: „Předešlý večer jsme se nekamarádili ani s panem Walkerem a už vůbec ne se slečnou z Ballantine!“

Po přistání mu byl film zabaven zpravodajskou službou ke zkoumání a zároveň byl pokárán, neboť fotografování bez povolení bylo zakázáno.

Nakonec jednu fotografii tajemného létajícího stroje obdržel.

Začátkem roku 1971 opustil RAF ve věku padesáti let. Nešlo však o klasický důchod, byl stále velice aktivní. To už byl vdovcem. Manželka Sheila Elizabeth onemocněla a na následky těžké nemoci zemřela. Jak už to v životě chodí, druhou manželku mu přinesla náhoda v podobě Rosemary, která se nastěhovala naproti jeho domku. Svatbu měli 26. května roku 1984. Vyženil s ní čtyři dcery, a snad i proto již spolu další děti neměli.

Když se v roce 1990 mohl pan Zbyšek opět přijet podívat do své bývalé vlasti, první kroky vedly do Terezína. Jeho záměrem bylo nechat zde vystavět pomník mamince, která v Terezíně přišla o život. Menší problém spočíval v tom, že pamětní hřbitov už byl vybudován. Jak je patrné z fotografie, vše se nakonec podařilo, neboť zdejší radnice pochopila, že se nemohl dostavit dříve. Pak odjel do Sloupa a

Fotografie domu čp. 28 v roce 1990

jednu noc spal ve svém bývalém pokojíku v patře domu čp. 28. Dne 15. 3. 1990 mu bylo za odvahu a statečnost v boji proti fašismu uděleno čestné občanství obce Sloup.

V loňském roce jsem byl dotazován z města Orlové, zda bych jim mohl poskytnout informace o ZN, kterému hodlali udělit čestné občanství. Lazy, místo jeho narození, je totiž nyní součástí tohoto města. Bral jsem to tehdy jako hotovou věc. Teprve nedávno jsem našel video, které mě vyvedlo z omylu. Tamní zastupitelstvo totiž čestné občanství ZN neudělilo a důvody a neznalost zastupitelů jsou trisťní. Rozpravu si můžete prohlédnout

na adrese: <https://www.youtube.com/watch?v=ctdcRmnjkB0>.

O rok později, tedy v roce 1991, byl dne 13. září z rozkazu ministra obrany ČSFR mimořádně povýšen do hodnosti podplukovníka a 1. listopadu 1994 do hodnosti plukovníka (oboje samozřejmě již ve výslužbě).

ZN dlouhodobě usiloval o navrácení sloupského domu čp. 28 zpět rodině. První pokus podniknul již v roce 1946. O navrácení žádal jako soudně ustanovený opatrovník pozůstalosti po Malvíně Kantorové – Feinové. A bylo mu vyhověno. Dne 31. 12. 1946 je z obce Sloup odeslán souhlasný výměr a zajímavé je, že je v něm ZN uveden jako kapitán letectva zahraniční-

ho vojska v záloze, bytem ve Sloupě na Moravě číslo 28. Do Vkladového listu je změna zapsána 4. července 1947. To se však již blížil rok 1948 a s ním jisté změny. Po Malvině měly děti její dvě děti Jack a Mariana Kantorovi, kteří ovšem žili v New Yorku. Dům zůstal opuštěn a kompetentní orgány pátraly po dědickém zástupci pouze v tuzemsku. Těžko říct, jestli záměrně, ale díky tomu samozřejmě nikoho nenašly. To vedlo k přerušení řízení dne 26. 9. 1949. Další zachovaný doklad je z roku 1954, kdy Rada ONV v Blansku ustanovuje nad domem národní správu a správcem je jmenován jistý sloupský občan, který byl v té době předsedou okresní plánovací komise u ONV v Blansku. Správa s sebou ovšem nesla náklady, které šly na vrub nemovitosti, takže v roce 1959 zde již byla pohledávka na 16 683,70 Kčs. Zájem o dům projevil OÚNZ v Blansku se sídlem v Boskovicích. Po zaplacení dalších pohledávek (například vyvlastňovací náhrady 45 000 Kčs) je zapsán jako majitel, a to dne 17. února 1964. Stížnost bylo možné podat do 15 dnů. Další pokus o navrácení domu uskutečnil v roce 1991. Obdržel však zamítavé stanovisko a jako hlavní důvod bylo uvedeno, že majetek byl již vypořádán mezistátními dohodami mezi vládou ČSSR a vládou Spojených států amerických. Toto zdůvodnění se mi jeví

jako vágní. Stěží by šlo dohledat, jestli k nějakému opravdovému vypořádání došlo a kdo vlastně byl jeho skutečným příjemcem.

Je to velká škoda, že se mu jeho záměr o navrácení domu čp. 28 nezdařil. Měl velký zájem se zde na stáří usadit, což by bylo pro nás všechny jistě velkým přínosem. On sám o svých návratech do Sloupu říkal: „Dovolená ve Sloupě ve mně vždy vyvolá pocit, že je to místo, kam patřím a kde se cítím doma. V Anglii žiji již přes 70 let a stále se zde cítím jako cizinec. Lituji, že jsem se nevrátil v roce 1989, když se změnila politická situace.“

V září roku 2012 byl opět na jedné z návštěv u nás a splnil se mu další sen. Dne 2. září se zúčastnil besedy na letišti v Kotvrdovicích. Tam na něho čekalo jedno velké překvapení, neboť organizátoři přivezli dalšího válečného pilota, a to v současnosti genmjr. Emila Bočka. Nejprve si prohlédli letecký park a poté přešli do místní klubovny na přednášku o jejich životě v armádě. Oba se na závěr akce proletěli nad Moravským krasem a ZN i nad sloupským domkem čp. 28. Byl z toho zážitku hodně dojatý a zároveň šťastný. Manželka Rosemary navštívila Sloupsko-šošůvské jeskyně, které se jí velice líbily.

Léta panu plukovníkovi neúprosně přibývala a s tím se dostavily i zdra-

votní problémy. Prodělal několik operací očí a od roku 2014 si již netroufal absolvovat cestu do Sloupa.

Poslední rozloučení se konalo 17. dubna od 13:00 hodin v kostele St. Leonard Parish Church v anglické vesnici Horringer východně od Cambridge. Za velvyslanectví ČR se ho zúčastnil zástupce velvyslance Jan Brunner, přidělenec obrany ČR plukovník Jiří Niedoba a vojenská delegace vedená genmjr. Jaromírem Šebestou. Prezident republiky Miloš Zeman zaslal vdově Rosemary soustrastný dopis a věnec. Další věnec byl od ministryně obrany Karly Šlechtové. Pohřbu se také zúčastnili pánové Josef Jahn a Pavel Daněk ze Zruče - Sence u Plzně, kteří tam vezli dřevěnou schránku se sloupskou hlínou. Splnili tak přání ZN, který je při jedné návštěvě u něho doma žádal, pokud by se s ním něco stalo, tak ať mu kousek země dovezou na jeho poslední cestu. Doporučil jsem schránku naplnit na Stráni, odkud sledoval onu poslední cestu vzducholodi Italia, a tak se také stalo.

ZN byl nositelem mnoha vyznamenání: 2x vyznamenán Československým válečným křížem 1939, 5x Československou medailí Za chrabrost před nepřítelem, Československou vojenskou medailí Za zásluhy I. stupně, Československou vojenskou pa-

mětní medailí (se štítkem VB), britským kampaňovým vyznamenáním The 1939 - 1945 Star, Air Crew Europe Star, Defence Medal a War Medal.

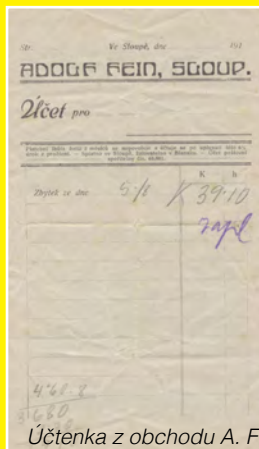
Vzhledem k tomu, že mým záměrem bylo napsat pouze vzpomínku, musel jsem mnohé věci (byť nerad) vynechat nebo zjednodušit. Přesto doufám, že jste se o Zbyšku Nečasovi a jeho rodině dozvěděli něco nového, a vy, kteří jste ho znali, na něj nezapomenete.

Pane plukovníku, bylo mi ctí!
Miloslav Kuběna

Použité zdroje:

- korespondence se ZN
- pamětní kniha OÚ Sloup
- osobní archiv autora
- archiv Marka Vymazala
- archiv Josefa Jahna
- kniha Dva odboje
- stránky www (například: youtube.com, forum.valka.cz, svazletcu.cz, actapublica.eu, blannensky.denik.cz, orloviny.cz, mzv.cz, discovery.nationalarchives.gov.uk, Otevřená encyklopedie Wikipedie),
- rodokmen rodu Nečasů z Blannenska od Miloslava Novotného

*Textová korektura: Mgr. Michaela Matějková
Grafické zpracování a sazba: Ing. Petr Bouda*

Účtenka z obchodu A. F.

Zápis o čestném občanství v Pamětní knize Sloupa

Znak 68. stíhací letky

Terezinský pomník Alice Nečasové

Čp. 28 s altánkem a pohřeb Máničky Kučerové z čp. 35

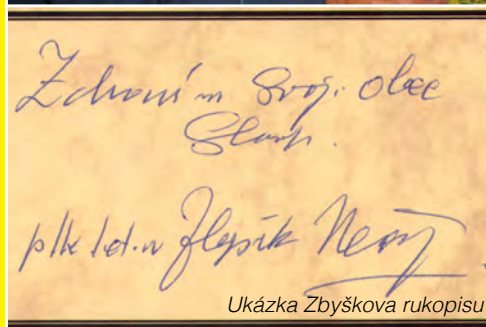
Setkání v Kotvrdvovicích

Emil Boček a Zbyšek Nečas

Rozloučení dne 17. dubna 2018

Ukázka Zbyškova rukopisu

Pavel Daněk, Rosemary Pemberton a Josef Jahn držící schránku se sloupkou zemí